



Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Cím: *A népkonyhák és polgári étkezők új felvirágzás előtt*

Forrás:

A Nép

Bps.
(Hely)

1922. 2/14
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy

362.54

Hely

Idő

"1922"

Személy

Helvszám

362.54.1922

A népkonyhák és polgári étkezők új felvirágzás előtt A Sipőcz-akció nagyarányú eredményei

— A NÉP tudósítójától —

Rögen nem volt az ideilhez hasonló képményen hideg tél. Mintha mindazt a barátságos folyamán részünk volt, egyszerre kellene visszafizetnünk: öles jégcsapok lógnak a hóborított háztetőkről és velőkgig háló fagyos szelek táncolnak a jégmezőkké vált utakon. A meteorológusok pedig a legközelebbi jövődre nézve semmi jóval se biztatnak. Az északi légáramlások egész Európát birtokukba vették, ga'opban verték le az összes hőmérőket és hogy offenzívájukat mikorra szüntetik be, egyelőre senkise tudhatja.

A főváros szegény negyedeiben, de ott is, ahol senkise gondolná: parádés bérpatóknak tisztviselő lakásaiban hideg kályha mellett dideregve húzódik össze sok-sok ezernyi ember. És amikor a kenyérnek kilója 25—30 korona, a burgonyáé 12, hagymáé 70, a hus árai száz korona körül táncolnak, természetes, hogy többen éheznek ma Budapesten, mint akik jöttek. Elképzelni is nehéz, miként tartják fenn magukat a munkanélküliek, betegek, nyomorékok, elhagyottak! Ha van valami, amiért elismerést, hálát és szeretetet igényelhet a maga számára egy világváros polgármestere, úgy éppen az a gondos, aggodalommal teli előrelátás az, amellyel Sipőcz Jenő dr. már a múlt év november havában kifüggesztette Budapest utcáira a plakátot: *Enyhítsük a nyomort!* A tömegekkel való együttérzésnek, a segí és nemes és forró vágyának ténye volt ez, olyan cselekedet, amely előtt mindenkinek, ha világnézeti különbségek szakadékaik fekszenek is közöttük, meg kell hajolnia.

Az aggodalom, mely ezt a plakátot kifüggesztette, jogosnak bizonyult: *ami nyomor nélkül-ésti csak hozhat magával a kegyetlenül hideg tél, mind a nyakunkra öntötte.* És nem tudjuk, nem látjuk, hogy hol van a nyomorékok és kevésbé nyomorékok között az elváaszító vonal. Annak a tisztviselőnek felesége, aki kopott kabátjával, tiszser alakított, nyúlt kalapjával szegyenkező szemérmességgel igyekszik a régi jóléti látszatát a világ előtt megmenteni, talán éhesebb, fáradtabb és szenvedőbb a rongyait nyitlan műtató szegénynél.

Kevés kivétellel, egyetlen nagy szomorú tábor ma Budapest népe, Gondterhes, küzdő tömegek hajszolják egymást és azt a nehezen megfogható valamit, amit megélhetésnek neveznek. Ezer és ezer ember néz kétségbeesetten a sötét holnap elé. Fűtetlen szobák mélyében görcsösen kulcsolódnak össze a diderő kezek, éhesen sir a gyermek és sóhajta fordul vackán a mindenkitől elhagyatott beteg. Aki érezni tud, akinék szíve van, nem maradhat itthon ezzel a nagy, égbekiáltó nyomorral szemben. Akinek Isten biztos, meleg otthont adott, nem csukhatja nyugodtan álomra szemét, amíg meg nem tette a maga kötelességét. Étel és chezőknek, meleg szobát a fagyoskodóknak!

A Sipőcz-akció intézőbizottsága nem csupán pillanatnyilag akar segíteni a rászorulókon. Az a meggyőződése, hogy

keveset segít az, aki egyszer ad, ha mindjárt nagyobb adományt is, mert hiszen nincs az az összeg, amit a köznyomor egy-két nap alatt nyom nélkül fel nem szívna,

ahhoz tehát *milliórdok kellenének*, hogy ilyen formában igazán jelentős eredményeket érhetnének el. Viszont ellenőrizni se lehet mindig, hogy igazán rászoruló jut-e támogatáshoz. De, aki a népkonyhák vagy polgári konyhák asztalaihoz eljön, az bizonyosan éhes és ott nem szabad kérdezni: *Kicsoda, mi a foglalkozása, hanem adni kell neki.*

A kerületi előjárók vezetése alatt álló, részben már megszervezett, részben szervezés alatt álló közgyámok pedig gondoskodni fognak arról, hogy a betegek számára az étel hazavittessenek és ugyancsak ők fogják vegezni a szükséges környezettanulmányokat is.

Sajnos a népkonyhákra újra munkábaállítása nem ment se könnyen, se gyorsan, egy részük azonban már me nyitott, többé között a IX. kerületben is.

A forradalmak elsöpörték ezeket a népgondozás szempontjából legfontosabb intézményeket, felszereléseiket szétthordták, elpusztították. A mai hallatlanul magas árak mellett lehetetlen volt újakkal pótolni, hanem jobbeól-bairól, a megszűnt konyhák, hadsereg felszerelésekből kellett összeszerezgetni. De nagy gondot adott a szükséges élelmiszeranyagok biztosítása, az adminisztráció megszervezése, a konyhaszemélyzet beállítása stb.

Bukovszky Viktor tanácsnoknak, a közjótékonyasági ügyosztály vezetőjének, amikor ilyen alapos elmunkálatokkal lelkes fáradhatat ansággal foglalkozott, az volt a meggyőződése, hogy

a tavasz íelő haladó hónapok közellátás dolgában mindig a legsúlyosabbak.

Nem egy-két hónapra, de állandó működésre kívánta a népkonyhákat berendezni. Természetes, hogy itt szem előtt kellett tartani a nélkülözö, éhezö, nyomorgó közeposztálynak alkalmas módon való felsegítését is. Lehetetlenség kívánni, hogy a pri szegény szintén a népkonyhába járjon a megoldás azonban kézenfekvö. A köz

erkezési Részvénytársaságnak — amely a főváros nagyszerű közkönyha berendezését és felszerelését használja és amely most Palkovits vezérigazgató kitünö vezetése alatt áll — minden igénynek megfelelő polgári vendéglői vannak a főváros összes kerületeiben. Itt a legjobban el lehet látni az akció közeposztálybeli vendégeit és pedig úgy, hogy aki akarja, haza is vitetheti a teljesen ingyenes, vagy minimális áron kiszorított ebédeket. A hozzávaló ebédjegyeket a kerületi előjárók készséggel utalják ki a hozzájuk fordulóknak. A főelv az, hogy

aki ebédet kér, amit ő maga és családja akar elfogyasztani, minden nehézség nélkül, azonnal kapja meg.

A Sipőcz-akció ezenkívül egyéb támogatásban is részesíti az igazán rászorulókat. A *Népjóléti Központ* útján cipőt, ruhát ad annak, akit talán ezzel munkája folytatásához segíthet, gyorssegélyeket is utal ki, de mindenütt az a vezérelve, hogy ne nevelje az *ingyen* szeretetere a tömegeket, hanem csak ott adjon, ahol igazán nagy szükség van a segítségre.

Nagy és széles program az, amelyet a Sipőcz-akció maga elé tűzött. Egyben mindenkinek el kell ismernie, hogy

adminisztrációs költségekre egyetlen fillért se fordít.

A hegyülő pénz hivatalos uton folyik be a főváros penztárába, nyugták ellenében megy ki, a különféle munkákat olyan hivatásos tisztviselők végzik, akik egyébként is a főváros kötelekeibe tartoznak. Annak a sokszor indokolt bizalmatlanságnak, amely egyes jótékonyasági akció iránt sokakban él, itt semmi letjogosultsága sincs.

Az intézőbizottság a vezető tanácsnokkal együtt minden módot igénybe vesz, hogy a mutatkozó kétségbeesítés nagy nyomor enyhítésére minél jelentősebb összeggel rendelkezeshessék. Február 5-én lefolytatott templomi gyűjtése nagyon szép eredménnyel zárult, a villamosokon kibocsátott jótékonyasági jegyek szintén nagyobb összeget hoznak, de ez mind kevés ahhoz, hogy annak az óriási tömegmentő mun-

kának, amit el kell végeznie kellő támaszt nyújtson. Feltétlenül szükséges, hogy a megértő, melegszívű, a bajok következményeivel számolni tudó társadalom, az eddiginél nagyobb mértékben hozza meg anyagi áldozatait. *Csak az segít igazán, aki tartósan a nyomor természeté szerint tud segíteni.*

Népkonyháinknak fenn kell állaniok mindaddig, amíg munkaalkalmaink megszaporodnak és gazdasági helyzetünkkel együtt életnívónk is emelkedni tud.

Lehetetlenség citúrní, hogy éhhalállal küzdő, kimondhatatlan szenvedések gyötrelmeiben vergődő nyomorultak felsegítés nélkül, a telebaráti szeretet minden köteles megnyilatkozásának hiányában zokogjanak mellettünk elhagyatott, fagyos vackaikon.

A Sipőcz-akció intézőbizottságának egyik agilis, lelkes tagja, *Berczel* Jenő dr. tanácsnok, a városgazdasági ügyosztály vezetője, a társadalom legelőkelőbb tagjainak bevonásával *február 27-én, husz-hagyó hétfőjén, az idei farsang legfényesebb mulatságát rendezi*, ugyanezen célra, a *Szent Gellért-fürdő* összes termeiben. *Horthy* Miklós kormányzó, *Horithy* Miklósné őlfóméltósága, *József főherceg*, *Auguszta* főhercegnő fővédnökségével, több száz nagynevű védővel tartják meg ezt a bált, amelyen zene- és énekművészeink legkitűnőbbjei is hozzájárulnak tehetségükkel az est sikeréhez.

Az előkészítő munkát dr. *Berczel* tanácsnokon kívül a *Szent Gellért-fürdő* igazgatósága *Biró* Henrik, *Heltai* és *Törökne* Kovács Hermin bizottsági tagok intézik. Óriási érdeklődés nyilvánult meg már eddig is a Sipőcz-akciónak *Szent Gellért-fürdői* bálja iránt. *Berczel* tanácsnok telefonja egész nap szól, kéri a meghívókat.

sürgetik a belépőjegyeket, amelyeket azonban egyáltalán nem adnak ki, hanem a vendégekre fogják bízni, hogy ki mennyivel kíván hozzájárulni a jótékony célhoz. Az előjelekből ítélve a február 27-iki est az idei farsagnak legnagyobb szennzációja lesz. Örömmel állapítjuk ezt meg, mert az a szórakozás, amely közvetve a szegények felsegítésén munkálkodik, mindenkor a legszimpatikusabb.